

75 let diplomata Željka Jegliča

Jaka Benedičič

Željko Jeglič, slovenski diplomat, katerega rod izhaja iz Železnikov, je nedavno praznoval svojo 75-letnico. Po izobrazbi je pravnik, po poklicu pa ves čas diplomat, z izjemo nekaj začetnih let, ko je na Televiziji Ljubljana vodil oddaji Obzornik in Dnevnik. Kmalu potem, leta 1958, se je povsem posvetil diplomaciji.

Na svoji poklicni poti je bil takratni najmlajši konzul v Avstriji, kjer je delal med slovensko manjšino v Celovcu, kasneje pa pooblaščen minister, namestnik veleposlanika v takrat največjem diplomatskem predstavništvu, veleposlaništvu bivše države v Bonnu. Kasnejša diplomatska pot ga je poleg tega večkrat peljala v ZDA, na druge kontinente, bil je veleposlanik v več državah Afrike, kasneje, v samostojni Sloveniji, pa tudi v Švici in v Kneževini Liechtenstein.

Za svoje delo je bil odlikovan z visokimi odlikovanji številnih držav, med drugim je nosilec najvišjega švedskega odlikovanja, polarne zvezde, z nazivom komander 1. razreda švedskega kralja, velikega križa za zasluge Zvezne Republike Nemčije, velikega zlatega odlikovanja za zasluge Republike Avstrije ter priznanj še nekaterih drugih držav, postal pa je tudi častni meščan mesta New Orleans v ZDA.

Trenutno je še vedno aktiven, nekaterim bankam in koncernom v več državah in tudi v domovini svetuje na področju mednarodnih odnosov, večkrat ima predavanja v Švici, na ljubljanski univerzi pa je vodil podiplomske študije in seminarje o diplomaciji in zunanji politiki. Z zunanjo politiko se je ukvarjal tudi publicistično, trenutno pa je član predsedstva Slovenskega društva za mednarodne odnose.

Čeprav izhajate iz rodbine Globočnikov, se pišete Jeglič, pa tudi vaši hiši se sedaj reče Pri Jeglič. Kako je prišlo do tega?

Hiši se je v 17. stoletju reklo Blažičeva hiša, po lastniku Blaziusu Globočniku. Moja mama Mercedes, rojena Globočnik, pa je poročila znanega pravnika dr. Željka Jegliča in hišo s posestvom in gozdovi nasledila po teti Amaliji, hčerki Leopolda Globočnika, fužinarja in posestnika, po katerem je hiša dobila drugo ime Poldetova hiša. Tudi Amalija se je poročila z Jegličem, takratnim visokim oficirjem avstro-ogrske monarhije Rudolfom Jegličem, a nista imela otrok, zato je hišo podedovala moja mati.

Leopold Globočnik.

Lastnika hiše sva tako postala jaz in moj brat, univ. dipl. ing. Mario Jeglič. Čeprav se piševa Jeglič, sva direktna potomca rodbine Globočnik, ki je bila z rodbino Jeglič, ki izhaja iz Podbrezja na Gorenjskem, tudi v sorodstvenih zvezah.

Jegličeva hiša na Racovniku v Železnikih.

Ste Jegliči edini potomci te nekdaj ogromne rodbine Globočnikov?

Nikakor ne. Smo pač slučajno zadnji, ki živijo v tej hiši. Globočniki pa so velika, znana in za slovensko zgodovino pomembna družina še sedaj, saj vrsta pomembnih Globočnikov živi prav tu v Železnikih, pa tudi drugje po Sloveniji. V Antonovi hiši živi moj mrzli bratranec, veterinar Tone Globočnik, na Češnjici diplomirani inženir Jože Demšar, ki je bil predstavljen v prejšnji številki zbornika in s katerim imava skupnega pradedca, Antona Globočnika, in še cela vrsta Globočnikov je tu v dolini, v Ljubljani pa tudi drugje po svetu, s katerimi se nadaljuje rod Globočnikov kot zavedne, nadarjene in trdne, nekdaj pa tudi premožne slovenske družine.

"Za Globočnike se ve, da so prišli v Železnike okrog leta 1600 z Gorenjske, verjetno iz Globokega, in kupili prve fužinske deleže od takratnih fužinarjev Plavca, Homana, Martinčiča in Furlanov. Prvi, za katerega se ve, je bil Blazius Globočnik, od tu izvira domače hišno ime sedanje Poldetove oz. Jegličeve hiše, Pri Blažic. Blaziusu Globočniku je sledil Jurij, kasneje pa vrsta drugih, med njimi tudi Anton Globočnik plemeniti Sorodolski, ki je v nemščini napisal znano knjigo o zgodovini Železnikov in je od cesarja dobil plemiški naziv. Ker so bili vsi Globočniki trdni in zvesti Slovenci, si je po svoji želji za plemiško ime izbral slovenski naziv Sorodolski."

Stari oče in mati – Franc Globočnik in Ema, rojena Povše.

Izobrazili ste se za pravnika. Ste kdaj tudi delovali kot pravnik?

Kot pravnik nisem nikoli deloval, ampak sem v začetnem obdobju delal pri takrat novoustanovljeni Televiziji Ljubljana, kjer sem prevzel aktualni oddelek ter oddaji *Obzornik* in *Dnevnik*. Potem sem na povabilo ameriške vlade odšel na dodatna izobraževanja v organizaciji ameriškega zunanjega ministrstva, dodatno pa sem se izobraževal še v Nemčiji in nekaterih drugih evropskih državah.

Prvi nastop na TV Ljubljana, 1958.

Ste potem preko televizije, oddaj o aktualnih dogodkih, prišli do zanimanja za diplomacijo?

Težko je reči. Mogoče sem ravno zaradi zanimanja za diplomacijo televizijo zapustil, čeprav sem vsak četrtek na televiziji vodil oddajo o zunanji politiki. Raje sem se posvetil čisti diplomaciji ter konkuriral za mesta v tujini.

Nastop z intervjujem na TV München.

In zakaj ste se odločili ravno za poklic diplomata?

Zaradi veselja do diplomacije, vse skupaj pa mi je olajšalo znanje jezikov, za kar pa se moram zahvaliti svojim staršem.

So vas jezike oni poučevali?

Skrbeli so za to, da sem se jih naučil. [smeh]

Kakšna je bila vaša prva diplomatska funkcija?

Najprej sem bil konzul v Celovcu, v takratni državi sem bil eden najmlajših konzulov, generalni konzulat v Celovcu pa je bil zaradi tam živeče slovenske manjšine izredno pomembno politično-diplomatsko predstavništvo. In ravno ta Koroška je še danes pravzaprav moja druga oz. tretja domovina in tam imam še vedno veliko dobrih prijateljev.

Koliko časa pa ste delovali v Avstriji?

Tam sem bil šest let. V diplomaciji so obdobja oziroma termi, kot jim pravimo, ko se diplomati morajo menjati. Nekakšno kislo jabolko v takratnih časih je bilo, da si moral oditi iz dežele, kjer si bil uspešen, vsaj za nekaj časa v Beograd, česar nobeden od slovenskih diplomatov ni napravil brez solze v očesu. Ampak tudi ta čas je minil in si pač gledal, da si bil čim prej spet poslan v zanimivo deželo, kjer si bil lahko uspešen.

Zame je bila to Zvezna republika Nemčija, kamor sem odšel že kot pooblaščen minister, namestnik ambasadorja, in tam preskočil dve stopnji v diplomaciji, kar je seveda po eni strani priznanje v stroki, po drugi pa težka hipoteka, ker si mimogrede pridobiš kup zavistnežev med kolegi, ki ti tega zlepa ne odpustijo.

Slovo od Avstrije in Koroške – s koroškim deželnim glavarjem Hansom Simo v Celovcu, 1970.

In v čem je bila Zvezna republika Nemčija bolj zanimiva od Beograda?

Tu sploh ni nobene primere, odgovora bi se najraje vzdržal. V tistem času je bila to zunanjepolitično izredno zanimiva dežela, prišlo je do četvornega sporazuma velesil v Berlinu, do rojevanja gospodarsko izredno močne Zvezne republike Nemčije v takratni Evropski gospodarski skupnosti z manjšim številom članov, takrat je bila Zvezna republika Nemčija tudi naš najbolj pomemben zunanjetrgovinski partner. V to, kam pa je nadaljnji razvoj pripeljal današnjo Srbijo in Črno goro, se pa raje ne bi spuščal, saj je vsakomur jasno in je bilo jasno tudi že mnogo prej.

Kako pa je izgledalo vaše delo na mestu pooblaščenega ministra v Bonnu?

To je bilo pravzaprav eno najbolj izpostavljenih mest v takratni diplomaciji prejšnje države. V Bonnu je bilo največje veleposlaništvo bivše države, med sedeminštiridesetimi zaposlenimi je bilo sedemnajst diplomatov in trije pooblaščen ministri, prvi med njimi pa Slovenec, kar, verjemite mi, ni bilo posebno lahko, vedno si moral računati, če že ne rečem s kakšnim nožem od zadaj, pa vsaj s kakim polenom pod noge ...

Vam je ta polena vedno uspelo preskočiti?

To, da danes sediva in pijeva dober Simčičev cabernet sauvignon tu v Železnikih, od koder izvira moj rod in kamor se z veseljem vračam, govori, da mi je uspelo.

S soprogo na sprejemu ob slovenskem državnem prazniku v Bernu, 1998.

"Poleg velikega števila prijateljev v vseh deželah in na vseh kontinentih sem v diplomaciji našel tudi svojega najboljšega prijatelja in ljubezen, zakonsko ženo Nevenko Marijo (kličejo jo Žuža), ki je vrsto let kot diplomirani ekonomist delala na slovenskem zunanjem ministru in vodila službo za sodelovanje z Nemčijo. Bila je tudi med prvimi s slovenske strani, ki je skrbela za slovensko-bavarsko in slovensko-badenwürttenberško mešano komisijo, kar je koristilo obema deželama in državi, bilo pa je tudi pravzaprav eden od začetkov samostojne slovenske diplomacije in zunanje politike, ne vedno na veselje takratnega Beograda."

Ste med svojim službovanjem v Nemčiji spoznali kako zanimivo znano osebnost?

Celo vrsto, še danes so nekateri moji dobri prijatelji. Npr., takratna načelnica oddelka za t. i. Vzhodno Evropo, gospa dr. Finke Osiander, kasneje nemška veleposlanica v Belgiji, ki nas še danes rada obišče v Ljubljani ali v Železnikih. Pa Willy Brandt, Helmut Schmidt, zunanji minister Hans Dietrich Genscher, takratni kanclerski kandidat in kasnejši predsednik vlade Schleswig-Holsteina Björn Engholm, ki je še sedaj moj dober prijatelj in je naju z ženo obiskal letos poleti na Korčuli, kjer se zadržujemo v poletnih mesecih, pa še cela vrsta drugih osebnosti, ki so se tako ali drugače vpisale v zgodovino Evrope.

Spoznali ste se tudi s švedsko kraljico Silivijo.

Kraljica je izjemno lepa dama, včasih pa je bila lepo dekle in je kot šefica hostes vodila neke vrste protokol na olimpijskih igrah v Münchnu leta 1972, kamor sem bil kot takratni trenutni vodja veleposlanštva v Bonnu, pooblaščen minister v ambasadi, povabljen tudi jaz.

Na teh olimpijskih igrah je spoznala tudi svojega bodočega moža, švedskega kralja?

Bolje rečeno, on je spoznal njo, in pravljica se je končala srečno.

Ste se spoprijateljili tudi z njima?

Švedska kraljica je izredno ljubezniva in kultivirana osebnost, nikoli pa ne moreš trditi in niti ni vljudno reči, da si prijatelj suverena ali njegove soproge. Rekel pa bi, da smo dobri znanci, da jo res spoštujem in prav tako njenega soproga. Že večkrat smo se srečali, tako ob uradnem obisku predsednika Republike Slovenije v Stockholmu pred nekaj leti kot tudi ob uradnem obisku švedskega kralja Gustava in kraljice Silvije v Sloveniji leta 2004, ko smo imeli res lepo protokolarno večerjo na Brdu, kjer pa takrat nisem bil šef protokola, ampak – kar je vsekakor bolj prijetno – gost.

S švedsko kraljico Silivijo ob uradnem obisku predsednika Republike Slovenije v Stockholmu leta 2000.

Pa vam je druženje s takimi eminentnimi osebnostmi kdaj povzročalo probleme?

Moram priznati, da nikoli. Ko sem še v prejšnji državi spremljal princa Charlesa na takratnem potovanju po vsej državi, sva se izredno dobro razumela. Vse, kar danes pišejo o njem: da je večkrat slabe volje, depresiven, žalosten, takrat tega ni bilo. Midva sva se izredno zanimivo pogovarjala in od takrat, če

drugega ne, se vsaj vsako leto za božič javi z lastno-ročno napisano čestitko in pismom.

Se vam zdi, da je tudi sposobnost druženja eden glavnih pogojev za dobrega diplomata?

Glavni ne, je pa sposobnost druženja, kot ste pravilno imenovali, zelo pomembna za ustvarjanje stikov in za to profesijo, se jo je pa mogoče težje naučiti – nekomu je dana, drugemu pa ni, pa zato ni čisto nič kriv.

Je potem človek brez te sposobnosti vseeno lahko dober diplomat?

Jaz mislim, da lahko. Se pač bolj študijozno ukvarja s pisanjem analiz in podobnim, ni pa zato nič slabši.

S švedskim kraljem Karlom Gustavom v Stockholmu leta 2000.

"Stalno sem poudarjal, da je pri diplomaciji poleg velikega znanja in mirnih živcev zelo pomembno tudi znanje jezikov (poleg nemščine, angleščine, italijanščine in portugalsščine, ki jih govorim tako dobro kot rojstni jezik, govorim še nekatere druge) ter nekaj, kar je človeku dano ali pa tudi ne – toplina osebnosti. Pravim, da se v življenju dobro počutiš, če preobilje veselja in toplino želiš deliti tudi z drugimi."

Med kolegi na obisku pri predsedniku Švice, 1998.

Če se vrneva na vašo diplomatsko pot, koliko časa ste bili na veleposlaništvu v Bonnu in kam vse ste odšli potem?

V Avstriji sem bil šest let, v Bonnu štiri leta, v Afriki skoraj pet let, v Ameriki osemkrat, večkrat po več mesecev, v Švici pa dobra štiri leta. Tako nekako, mogoče sem kaj pozabil.

Iz Bonna sem šel seveda najprej na ministrstvo za zunanje zadeve, ki je bilo takrat v Beogradu, in prevzel zelo naporen posel portparola ali glasnika zunanjega ministrstva. Čudno, da so to večkrat delali Slovenci, pred menoj veleposlaniki Kunc, Zupan in drugi. Morda zato, ker je mesto veljalo za nevarno in tega nihče drug ni hotel delati.

Nato vas je pot vodila v neko zelo zanimivo državo.

Potem sem postal izredni in pooblaščen veleposlanik v Mozambiku, rezidenca je bila v Maputu, prej Lorenzo-Marques, jezik je bil portugalski. Z dvojno akreditacijo pa še v takratni Rodeziji – kasnejši Zimbabve, v Kraljevini Lesoto, Kraljevini Svaziland ter

v Bocvani. To je bilo zelo prijetno, veliko sem potoval in v Beogradu pravzaprav nikoli niso natančno vedeli, kje se nahajam, kar je omogočalo dobro delo, veliko širino stikov pa tudi lepih doživetij.

Predaja veleposlaniških akreditivov predsedniku Mozambika Samori Machelu v Maputu leta 1978.

Pravite, da ste imeli dvojno akreditacijo. To pomeni, da ste bili istočasno ambasador tudi v drugih državah?

Točno tako. Takratni šef države ti napiše posebno pooblastilo, da si njegov osebni predstavnik, ne samo, npr., v Mozambiku, ampak tudi v tisti drugi državi. Torej greš tja in te poverilnice ali akreditive osebno predaš tamkajšnjemu suverenu in si od takrat nerezidenčni veleposlanik v tisti državi. Ta država te mora sprejeti prav tako, kot da bi tam bival.

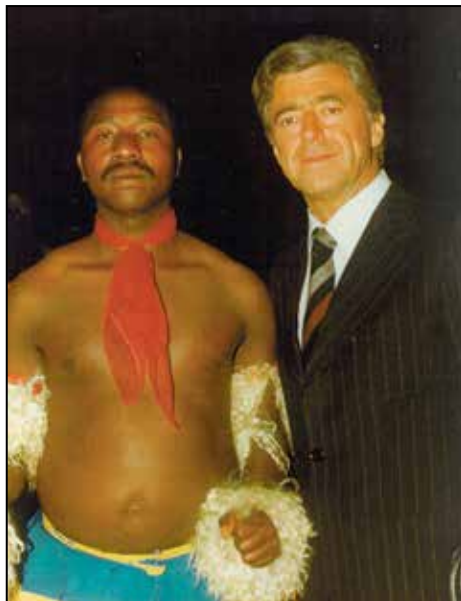
Tako se je npr. meni zgodilo, da sem prišel iz Mozambika v Kraljevino Lesoto, ki je majhna država, enklava v gorah Južne Afrike. Lastnik države je kraljica, izredno bogata gospa z britansko vzgojo, ki ima v lasti vse diamantne rudnike. Z njo sem igral tenis in dobro sva se razumela. Diamanta mi sicer ni dala nobenega, se je pa zelo potrudila, da sprejme novega veleposlanika, kot se spodobi – vsa njihova armada je nastopila v častni četi. Tamkajšnji rezidenčni veleposlaniki pa so mi rekli: "No, hvala bogu, da si že enkrat prišel, ker že dva meseca poslušamo, kako vadijo tvojo himno in 'fušajo' dan in noč, da bi se je naučili."

Obhod častne čete ob predaji akreditivov kraljici Kraljevine Lesoto v Afriki, 1979.

Se pravi, da Jugoslavija prej s temi državami ni imela stikov in ste jih vi osebno navezali?

V glavnem tako. V Svazilandu smo vzpostavili diplomatske odnose, z Lesotom prav tako. To je bil nek uspeh, treba je bilo vzpostaviti odnose in gledati, kaj se iz teh odnosov da koristnega potegniti za državo.

Z ministrom vlade Kraljevine Svaziland v Mbabaneju, 1981.

So se, potem ko ste vi prenehali z funkcijo, ti odnosi ohranili?

Mislím, da ne. Sedanja država, pri tem ne mislim Slovenije, ampak kar je ostalo od bivše države, torej 'Beograjski pašaluk' – Srbijo in Črno Goro, je v bridkih finančnih stiskah ukinila ta diplomatska predstavništva, ne vem pa zagotovo.

Je bilo v tistem času jugoslovanskih veleposlaništev v Afriki več ali je bilo vaše nekakšna baza?

Ne, ne. Bivša država je imela veleposlaništvo skoraj v vsaki afriški državi, sicer mi ni jasno, od kje je jemala denar, se je pa šla močno zunanjo politiko in je vanjo vložila veliko sredstev. Bila je cela vrsta veleposlaništev po celem svetu, kakih šestdeset, sedemdeset. Sedaj se je Slovenija razumno omejila na tiste države, ki jih lahko pokriva s sredstvi, ki jih ima na razpolago, s tem da bi bilo po mojem osebnem mnenju v Afriki poleg sedanjega Kaira in morda kmalu Južnoafriške republike potrebno odpreti še kakšno veleposlaništvo.

Kako pa ste se nasploh privadili na čisto drug svet v Afriki?

Pravzaprav moram reči, da smo se privadili zelo hitro, klima je bila odlična, na boljše se tako ali tako hitro navadiš. Imeli smo veliko rezidenco, žena mi je ogromno pomagala pri prirejanju družabnih večerov. Ko smo v rezidenci uredili tudi teniška igrišča, pa je naenkrat postala ta naša 'hiša' zbirališče vseh ambasadorjev, ki jih je bilo v Mozambiku, zunanje-politično izredno zanimivi deželi, tako zvani 'front line state', takrat kar šestinštirideset. In vsi so se zbirali pri nas, tako da ti ni bilo treba mnogo hoditi od doma, ampak si lahko zbiral zanimive vesti in nekaj dela opravil kar doma.

Takrat sem si nabral pestro in lepo kolekcijo afriških umetnin in predmetov, ki jih imam v glavnem posojene nekaterim muzejem. Nekaj malega sem igral tudi golf, predvsem pa sem veliko hodil na lov po vsej deželi in v delto Zambezijskega, in od takrat imam nekaj izjemno redkih trofejev, ki so sedaj v glavnem

v naši hiši v Železnikih. Čeprav pravzaprav res ne spadajo na Gorenjsko, se zelo lepo podajo v starinske prostore.

Lov v delti Zambezijskega v Mozambiku, 1980.

Vas je lov zanimal tudi po vrnitvi iz Afrike?

Na lov sem precej hodil že, ko sem bil v Bonnu, takrat smo hodili na lov v Belgijo in Francijo na divje svinje, pa tudi na vrsto drugih specializiranih lovov, prav tako v Avstriji. Kasneje pa me ni več veselilo in tudi tu v Sloveniji se potem z lovom nisem več ukvarjal.

Kaj pa mislite, da je razlog za ta upad zanimanja? Pomanjkanje časa?

Nasprotno, čas za tako stvar se vedno najde. A nekako sem živali bolj kot za streljanje vzljubil za gledanje.

So bile take športno-družabne aktivnosti, kot sta lov in golf, tudi priložnosti za diplomatsko delovanje?

Prav gotovo. Golf in lov sta bila nekdanje celo skoraj obveza za diplomata, saj se tam najbolj približaš sogovorniku, največ mu lahko poveš ali izveš, ne da bi se spustil na nivo špijoniranja, postaneš njegov prijatelj in ustvariš nekako zaupanje.

Bi potem to vaše obdobje v Afriki označili kot delovno, zabavno ali kot združitev dela in zabave?

Obojega je bilo mnogo! Delo je bilo predvsem zelo zelo zanimivo, takrat smo našim podjetjem preskrbeli velika naročila, v deželi je bilo tudi veliko strateških surovin. Seveda se je na žalost kasneje vse pokvarilo, ampak začetki so bili storjeni, morda se bo to kdaj spet oživilo.

Po mojem odhodu je prišlo do državljanske vojne med gibanji Frelimo in Renamo, dežela je bila opustošena pa tudi naša takratna država je žalostno propadla. Slovenija se brez dvoma zaveda, da interes obstaja, na realizacijo pa bo verjetno treba še malo počakati, ker so to ogromne investicije, tako v izvoz in uvoz na jug Afrike kot tudi investicije v njihova rudna bogastva.

Kakšno zbirko predmetov pa ste prinesli iz Afrike?

Imam precejšno zbirko mask, obrednih in drugih, pa tudi kakih dvajset del afriškega umetnika Chisana iz plemena Chisano. Pleme je sedaj prevzelo tudi predsedstvo države, Joaquim Chisano je sedaj predsednik Republike Mozambik, ta njegov daljni sorodnik pa je delal visokoumetniške skulpture iz trdega lesa, ebenovine, in sem ga takrat pripeljal na simpozij naivnih umetnikov v Trebnje, kjer je še vedno na ogled nekaj njegovih del.

Pri tem mi je mnogo pomagal znani slovenski novinar in pisatelj Bogdan Pogačnik, moj sorodnik, ki je vnuk prvega slovenskega predsednika vlade po prvi svetovni vojni, Josipa viteza Pogačnika iz Podnarta. Dolga leta je Bogdan tudi zelo uspešno vodil

Slovenski oktet ter jih nekoč pripeljal čez Angolo tudi v Mozambik. Imeli so koncert in peli so na moji petdesetletnici, kar je bilo nepozabno doživetje.

Kasneje, vmes je Chisano že umrl, pa so njegova dela prišla kot dela edinega afriškega kiparja v lesu v Muzej moderne umetnosti v New York. Ko sem ga iz Mozambika preko Pariza peljal v Slovenijo, v Trebnje, je strmel, kam ga peljem, in strmel je nad dolenskimi cvičkom, ki ga je popil toliko, da skoraj ni mogel začeti delati. Šele ko smo mu enkrat rekli, da so takratni miličniki prišli v Trebnje zaradi njega, ker preveč pije, se je zbal in začel delati. Seveda so miličniki prišli iz čisto drugih razlogov.

Afriškega umetnika torej ni bilo težko navaditi na naše, predvsem pivske razmere. Kako pa se je bilo vam privaditi na afriško hrano in pijačo?

Tam smo imeli vse, kar tudi tukaj radi jemo. Najlepše rake, jastoge, ribe, krasno zelenjavo, ker je dežela izredno rodovitna in plodna, raste vse, vse ozeleni praktično čez noč. Valuta tam je bila steklenica vina, ker niso imeli deviz za vino. A mi smo ga dobili z našimi ladjami in ribič, ki je kdaj pa kdaj dobil steklenico slovenskega vina, je potem kar vsake par večerov prišel in prinesel ogromne sveže škampe.

Seveda je tukaj treba povedati, da smo to jedli radi mi in ostali diplomati, kadar pa smo imeli velike svečane večerje za mozambiške ministre, jim tega nismo smeli ponuditi, saj imajo rakov in rib tam tako v izobilju, da veljajo za hrano za reveže. Takrat smo jih vprašali, kaj se mora ponuditi, in kot najbolj dragoceno in elegantno večerjo so smatrali piščance iz Južne Afrike ali, kot so rekli, chicken.

V kakšnem spominu pa imate afriško naravo?

Zelo zelo sem navezan na afriško naravo, dežela je res izjemna. Še bolj pa sem navezan na ljudi, ki so bili izredno odprti, človeški in prijazni. Prav Mozambik je Vasco da Gama imenoval 'Terra de boa gente' ali Dežela dobrih ljudi. To je bila res dežela, kjer skoraj ni bilo zločina, kako je danes, sicer bolj malo vem.

Ampak ko sem odhajal, so moji afriški prijatelji – eden je bil nočni čuvaj, drugi je bil kuhar, v hiši je eden likal, drugi je bil butler in podobno – vsi jokali in sem jim moral obljubiti, da bom še prišel nazaj. Rekli so tudi, da mi bodo prižgali velik ogenj, da bom videl, kje so in prišel nazaj, kot so rekli gospe Karen Blixen, ki je imela farmo v Keniji in je tudi odšla iz Afrike z zelo težkim srcem, potem pa na stara leta napisala lepo knjigo z naslovom *Out of Africa* – Slovo od Afrike.

Ribolov v Afriki.

Pa vas kaj vleče nazaj v Afriko?

Pravzaprav ne. Zelo rad bi kontinent seveda še kdaj videl, mogoče bom kdaj napravil kako potovanje, a razmere so se tako spremenile, da to ne bi bilo več tisto, na kar imam tako lepe spomine. Seveda pa nekako veljam med diplomati, morda nezasluženo, tudi za nekakšnega eksperta za Afriko, dogovarjam se z nekaterimi muzeji v Ljubljani, da jim bom odstopil del svojih zbirk, da bomo priredili kako razstavo ali odprli posebno sobo.

"Dober diplomat mora biti kot kokakola: sestavine so vsem že davno znane, skrivnost je v pravilnem doziranju in v razmerjih teh sestavin. Diplomati mora biti politik, imeti mora govore (po možnosti kratke), ocenjevati politične trenutke in ne spregledati nobenega skritega elementa, nastopati v javnosti z enakim veseljem ob pomembnih prilikah in še bolj ob nepomembnih – objemati majhne otroke itd.

Diplomat mora biti dober birokrat – majhno ali veliko veleposlaništvo, da o ministru sploh ne govorimo, je enako zapleten konstrukt smiselnih in nesmiselnih postopkov in pravil, ki jih nima nobenega smisla poskušati spreminjati (edino, kar se da napraviti, je, da ločiš manj važno od nekoliko bolj važnega).

Diplomat mora biti dober gostinec in hotelir ter skrbeti za vsako malenkost, ki bo napravila njegovim gostom ter številnim, največkrat nenajavljenim delegacijam in odličnikom iz domovine življenje ljubeznivo in prijetno ter jih seveda utrdila v prepričevanju, kako zelo so pomembni. Diplomatsova skrb se nikakor ne sme omejiti samo na področje hrane in prenočišča, ampak mora seči prav v vse detajle, da npr. kovčkov in podobnega ne pozabimo.

Diplomat mora biti osebnost, ki izžareva komunikativnost, šarm in človeško toplino, človek, ki ga imajo (v glavnem) ljudje radi, on sam pa naj ljudem (vsaj) kaže, kako jih ima rad in kako ga veseli z njimi govoriti.

Vse te sestavine so potrebne – globoka skrivnost, ki iz neuspešnega diplomata napravi uspešno korifejo, pa je v pravilnem doziranju. Kot pri kokakoli."

V Mozambiku ste bili dobra štiri leta. Zakaj ste se potem vrnili? Ste se naveličali?

Nikakor, taki so pač predpisi. Staro diplomatsko pravilo pravi, da nihče ne sme predolgo ostati v državi, ki mu je res všeč, ker bi se potem navadil in postal ambasador tamkajšnje države, ne pa svoje [smeh].

Z zunanjim ministrom Republike Slovenije Dimitrijem Ruplom in nemškim zunanjim ministrom Hansom Dietrichom Genscherjem v Ljubljani, 1992.

Po mojem povratku sem v precej nevarnih okoliščinah moral zapustiti Beograd, kjer je bil takrat vodja zveznega zunanjega ministrstva skrajnejš in izredno zagrizen stalinist, minister Raif Dizdarevič, ki je še vedno živ. Slovencev ni prenesel, smatral nas je za 'prozahodne seperatiste'. Še preden bi mi lahko resno škodil ali 'stregel po svobodi', sem zapustil Beograd in odšel v Slovenijo, kjer me je mati domovina prijazno sprejela.

Nekaj časa sem bil predsednik Komisije za manjšinsko politiko do Slovencev v Avstriji in Italiji, takoj po osamosvojitvi pa sem bil med tistimi, ki so imeli čast, da pod zelo uspešnim zunanjim ministrom

dr. Dimitrijem Ruplom vzpostavijo novo Zunanje ministrstvo Samostojne Slovenije in sodelujejo v naporih za mednarodno priznanje Slovenije in za novo slovensko zunanjo politiko.

Takrat ste postali šef diplomatskega protokola.

Tako je, stvari so se izjemno zanimivo nadaljevale, saj je bilo potrebno mnogo podvigov, potovanj, idej, znanstev in zvez, da je svet priznal samostojno Slovenijo. Moram priznati, da imam na slovensko zunanje ministrstvo lepe spomine. Takrat sta bila moja šefa zunanji minister Rupel in prijazni zunanji

Z zunanjim ministrom Zvezne Republike Nemčije Klausom Kinkelom in zunanjim ministrom Republike Slovenije Lojzetom Peterletom, 1994.

minister Lojze Peterle, kasneje pa še spoštovani prijatelj minister Boris Frlec.

Ste kot šef diplomatskega protokola sodelovali pri kakšnem dogodku, ki se vam je še posebej vtisnil v spomin?

Cela vrsta dogodkov, to je zelo težko povedati. Takrat smo imeli obiske z vsega sveta, ki jih je vodil in organiziral diplomatski protokol. Sklenil sem poznanstvo s celo vrsto ljudi - z nemškim zunanjim ministrom Kinklom pa van der Bröckom, holandskim zunanjim ministrom in enim od botrov slovenske osamosvojitve ...

Botrov?

On je bil eden tistih, ki je takratni slovenski vladi svetoval: "Malo počakajte, tri mesece embarga in osamosvojitve bo vaša," in je bil resnično naš prijatelj.

"V širokem razponu, ki ga nudijo možnosti uporabe diplomatskega in državnega protokola, mora biti ta odraz idej, želja in osebnega stila na eni strani šefa diplomacije, na drugi strani pa šefa države. Nekorektne 'domačnosti' in čudaštva si lahko, ampak le včasih, privoščijo velike in močne države. Male si s takimi postopki takoj nakopljejo očitek neresnosti in provincialnosti. Korekten, sodoben in učinkovit protokol je še posebej pomemben za malo in novo evropsko državo, ki želi svetu in gostom takoj na začetku pokazati, da pojmuje svojo državnost in suverenost, ob vsej dolžni skromnosti, resno."

Nato ste postali veleposlanik v Švici.

Švica je bila prekrasen kontrast Afriki. Zunanjepolitično izredno zanimivo področje, še danes imam tam vrsto prijateljev in se tja rad vračam. Nekateri mislijo, da je to dolgočasna država, lahko pa vam zatrdim, da ni.

Dokažite.

Spremljajte me na enem mojih potovanj [smeh].

Rekli ste, da je bil Mozambik nekakšna oaza, daleč stran od birokracije. Vam je bila mogoče zaradi svoje neodvisnosti tako všeč tudi Švica?

Švica mi je všeč, ker ima neke slovenske značilnosti, a na drugačen način. O stereotipu, da bo Slovenija nekoč podobna Švici, je nesmiselno govoriti, saj sta to popolnoma različni deželi. Ne samo, da je dežela izjemno lepa, je tudi izjemo poučna, kar se tiče racionalnosti, pameti, tudi skromnosti ob velikih vsotah denarja, zlata in drugih zalog, ki jih imajo švicarske banke skrite v svojih kletah v Zürichu, Bernu ...

Ampak dežela ne bo nikoli primerljiva s Slovenijo, ker je tudi karakter ljudi drugačen. Se pa da tam mnogo naučiti, od začetka so zelo zadržani, potem pa postanejo res pravi prijatelji in ne mine mesec, da se mi iz Švice ne bi nihče javil.

Potem še vedno ohranjate stike, jih kdaj tudi obiščete?

Seveda, nekatere finančne in druge kroge zanima, kaj imam povedati o novi uspešni članici Evropske unije, in dokler jih bo zanimalo, jih bom z veseljem obiskoval.

Obisk pri predsedniku Švice.

Obisk Njegove svetosti papeža Janeza Pavla II. leta 1999.

Koliko časa pa ste bili v Švici?

V Švici sem bil štiri leta, ko sem se vrnil v Slovenijo, pa sem prevzel državni protokol Republike Slovenije, in kot že rečeno, je izredno težko povedati, koliko je bilo zanimivih projektov, obiskov, potovanj s predsednikom vlade in šefom države. 'Highlights', oziroma viška, sta bila uradni državni obisk predsednika Združenih držav Amerike Billa Clintona, njegove soproge Hillary in hčerke Chelsea v Ljubljani in na Brdu ter obisk Njegove svetosti papeža Janeza Pavla II. v Mariboru ob posvetitvi Antona Martina Slomška v blaženega. To so res lepi spomini na uspešne obiske in še danes sem ponosen in se čudim, da je prav vse potekalo tako lepo, brez nesreče ali napake.

Kateri od teh dveh obiskov pa je bil organizacijsko zahtevnejši, bolj odgovoren?

Zaradi varnosti je bil mogoče bolj zahteven Clintonov obisk. Izjemno sončen, lep in miren pa je bil papežev obisk. Ampak tudi s Clintonom smo ob robu

vsega uradnega preživeli nekaj prijetnih in kulturnih in človeških minut.

Pa imate s Clintonom še kake stike?

No, jaz se spomnim njega in njegove gospe in upam, da se tudi on morda rahlo spomni mene [smeh].

Se vam zdi, da je bila funkcija šefa protokola Republike Slovenije nekakšna možnost, da ste vse svoje dolgoletne izkušnje s področja diplomacije združili v eno funkcijo?

Ponosen sem, da sem v diplomaciji dosegel najvišjo stopnjo, stopnjo veleposlanika, in povsod po kulturnem svetu velja, da do smrti obdržiš ne samo profesionalnost, ampak tudi naziv, ponekod ta naziv dajo celo na nagrobnik ... Mene naziv na nagrobniku sicer res prav nič ne zanima, se pa počutim diplomata in veleposlanika. Vedno sem se trudil in – tudi v moji publicistični dejavnosti – vedno zastopal stališče, tudi proti odporom, da je diplomacija stroka in profesija. Ko sem delal kot šef državnega protokola,

Obisk Billa Clintona
v Ljubljani, 1999.

to je bilo brez dvoma zelo zanimivo obdobje, mnogo so mi pomagale prav te diplomatske izkušnje.

Bi pa rad poudaril, da mora ne samo veleposlanik, ampak tudi šef protokola vedno ne samo kazati miren obraz, ampak mir tudi izžarevati in prenašati na svoje sodelavke in sodelavce. In ko te one oziroma oni pogledajo in vidijo, da si miren, vedo, da je

vse v redu, čeprav mogoče vedno ni tako. Tega pa gost večinoma ne opazi oziroma vsaj ne sme opaziti. Stvari pa se skoraj vedno lepo uredijo in na koncu so vsi zadovoljni, kajti protokol mora funkcionirati v čast gosta, v čast gostitelja in na koncu v zadovoljstvo šefa protokola po dobro opravljeni nalogi.

Predaja avstrijskega
predsedniškega
odlikovanja s strani
avstrijskega
veleposlanika.

"Dober šef protokola mora imeti prav posebne darove, med katerimi sta odlična izobrazba in prava vljudnost, pa tudi izreden smisel za organizacijo, jeklena odločnost in hladnokrvnost, kadar grozi, da bo šlo kaj narobe. Toda resnično dobro usposobljeni diplomati se zavedajo dejstva, da je šef protokola, ki je kot kapitan na ladji, v urah najhujše nevarnosti popolnoma sam – tj. ko se prične uradni obisk ali slovesnost, nima prav nikakršne možnosti, da se častno reši v prisotnosti svojega večnega sovražnika, to je nepričakovanega, nepredvidenega in nepredvidljivega, če ni opremljen ne samo z izobrazbo in vljudnostjo, smislom za organizacijo, odločnostjo in hladnokrvnostjo, ampak tudi s srečo.

Napoleon je, ko je izbiral generale, vedno najprej vprašal, ali je imel ta general prej 'la fortune', oz. srečo, sicer mu ni dal generalske palice. Kajti kogar se drži smola, se ga bo vedno držala."

Rekli ste tudi, da ste bili večkrat tudi v Združenih državah Amerike.

V ZDA sem bil kar osemkrat v različnih obdobjih. Od kratkih službenih potovanj pri Združenih narodih ter ameriški vladi in State departmentu do daljših vabil, najbolj zanimivo je bilo večmesečno vabilo State Departmenta, oziroma ameriškega zunanjega ministrstva. To je bilo tik pred razpadom prejšnje države, ko so Američani očitno gledali okoli sebe, kdo bi bil morda zanimiv, in sem dobil vabilo ameriškega tako zvanega Leader's programa.

To je bilo izredno lepo organizirano obdobje v Združenih državah, kjer si si lahko izbral teme, ki te zanimajo, pa tudi dele Amerike, ki jih želiš obiskati. Spomnim se, da sem takrat kot temo svojega zanimanja izbral ameriški parlamentarni sistem, ameriške politične stranke in manjšine, ki živijo v Ameriki. Pripravili so mi krasen program in o tem izdali celo knjigo. Bil sem v Washingtonu, govoril sem na njihovih radijskih programih, potem pa ob-

iskal tako Florido – Miami, Everglades in dele Amerike, kjer živijo Indijanci Mikumi, kubanski begunci ter davni francoski naseljenci, vsi kot manjšine.

Bil pa sem tudi v nekaterih drugih ameriških državah, iz Amerike sem poleg prijateljstev prinesel veliko vtisov in koristna spoznanja, ki so mi vsaj nekoliko pomagala Ameriko bolj razumeti, docela razumeti pa je nihče od nas Evropejcev ne more.

Postali ste tudi častni meščan mesta New Orleans.

S tem pa je bilo tako: Žal nisem noben ekspert za jazz, za katerega domovino velja slikoviti New Orleans, pač pa sem si to prekrasno mesto izbral, da ga obiščem v okviru tega večmesečnega potovanja po ZDA, ker sem o mestu veliko lepega slišal. To je bilo v letih 1989–1990, ko se je Jugoslavija pričela podirati.

Ko sem prišel v New Orleans, me je župan mesta naprosil za predavanje o tem, kaj se dogaja pri nas in kaj pravzaprav ta Slovenija hoče. Rad sem ustregel in imel v veliki dvorani mestnega sveta za tamkajšnje politike in politično zainteresirane intelektualce dobro obiskano predavanje. Čez par dni so mi svečano podelili častno meščanstvo New Orleansa.

Ko sem potem zasebno vprašal gospoda župana, kaj to pomeni, mi je prijazno povedal, da, prvič, lahko pridem tja in živim z njimi, kadar hočem. Odgovoril sem, da bom verjetno raje ostal kar v domovini, svoji Sloveniji. In drugič, je rekel, če bi slučajno tudi jaz kdaj umrl, imam lahko v New Orleansu gratis gala pogreb v aleji častnih meščanov. "Kar se tega tiče," sem mu odgovoril, "si bom pa – glede na naše cene komunalnih storitev – morda še premislil ..." [smeh]

Pa ste mogoče še posebej ponosni na kakšnega izmed svojih dosežkov?

To naj raje povedo tisti, ki so z menoj delali.

V karieri ste gotovo dobili veliko priznanj.

No, seveda. Najbolj sem bil vesel, kadar so me naši

in tuji kolegi pohvalili, rekli, da so držali fige zame, trepetali, če bo šlo vse po sreči, in da so bili naravnost ponosni na 'svojega' človeka, ker se je vse izšlo, kot bi se moralo, čeprav bi lahko bilo tudi drugače. Tudi nekatere dežele, v katerih sem bil, so mi podelile visoka odlikovanja in priznanja, ki jih je tudi potrebno ceniti.

Cela vrsta držav me je kasneje še povabila, da jih obiščem, in tiste redke, kamor sem utegnil priti, so mi dali tak tretma, da sem lahko sklepal, da taka naklonjenost ni samo protokolarna, diplomatska, službena, ampak tudi prijateljska in človeška.

Katero izmed vseh oseb, ki ste jih spoznali, pa osebno najbolj cenite, se vam je najbolj vtisnila v spomin?

To je pri tako velikem številu ljudi zelo težko povedati, težko bi koga navedel. Nekateri so že mrtvi – z Willyjem Brandtom sva bila dobra prijatelja. Septembra sem nekaj malega pomagal v Portorožu

ob srečanju predsednikov vlad Srednjeevropske pobude, kar mi je bilo v veselje. Tam sva se prav dobro razumela s sedanjim avstrijskim kanclerjem Schüsslom, ki sem ga spremljal, bi pa težko še koga posebej izpostavil. Bilo bi tudi neskromno.

Pa s temi osebami še vedno ohranjate stike, jih povabite k sebi?

Kot sem že prej povedal, bivši nemški kanclerski kandidat Björn Engholm je bil letos poleti v naši počitniški hiši na Korčuli, tu v Železnikih, pri Poldetu, so že bili nekateri iz Bonna, takratni veleposlanik Danske Michaelsen s soprogo, prejšnji avstrijski veleposlanik v Republiki Sloveniji s soprogo, vrsta njegovih kolegov ambasadorjev iz Ljubljane ter nekaj senatorjev Združenih držav. Nekateri so že večkrat rekli, da bodo prišli, in jaz sedaj upam, da bo pod varno in gostoljubno streho, ki smo jo letos lepo obnovili, še kdo prišel in spoznal našo tako lepo in zgodovinsko bogato dolino in kraj.

Ob podelitvi najvišjega švedskega odlikovanja polarne zvezde I. razreda v Stockholmu.

Hiša na Korčuli?

Ko smo bili v Afriki, smo jo postavili, takrat je bilo to še nekaj lažje. Takrat smo bili zaradi pomanjkajanja časa zelo poredko tam, sedaj, ko pa imam nekoliko več časa in tiste obveznosti, ki jih še imam, v glavnem opraviš med letom, smo poletni dalj časa na Korčuli. Hiša je ob morju in obišče nas precej ljudi, tudi Slovenci, ki se vse bolj posvečajo navtiki in radi pridejo, tako da imam dve gostoljubni točki - v Železnikih in na Korčuli.

Katera je ljubša vašim gostom?

Domača, v Železnikih.

Se potem kljub temu, da ste mnogokrat v Ljubljani, smatrate za Železnikarja?

Ja, nekaj časa smo praktično že živeli tu v Železnikih, zdaj spet nekaj popravljamo, nekaj še bomo ... Vse v okviru možnosti, veliko stvar smo opravili, ko smo obnovili streho, da ne teče več skozi, prej je voda notri tekla kar na šestintridesetih mestih in smo podstavljali 'ajmarje'. Za naprej pa so nekatere stvari še zelo nujne.

Potem hišo nameravate obnoviti, kolikor se da, in nekoč v njej tudi zopet živeti?

Če le Bog da [smeh].

"Stara družinska hiša Globočnikov, oz. Poldetova hiša, je sedaj, kot že rečeno, v lasti mene in mojega brata, Maria Jegliča, univ. dipl. ing. lesarstva in gozdarstva, oziroma najinih družin.

Oba brata z velikim trudom in požrtvovalnostjo hišo obnavljava, kar je težak, drag in dolgotrajen proces, trudi pa se, da se kar najbolj zvesto drživa vsega, kar predpisujejo predpisi spomeniškega varstva. Blažičova hiša, Poldetova hiša ali kasneje Jegličeva hiša je bila poimensko proglašena za zgodovinski spomenik prvega razreda z državnim Odlokom o razglasitvi starega jedra Železnikov za urbanistični kulturni spomenik, objavljenem v Uradnem listu Republike Slovenije v letu 1990. Občudujem tako zavzete domače ljudi in vodstvo kraja, ki se z mnogo občutka in razumevanja trudijo, da ohranijo, kar je v Železnikih lepega in priča o veliki in enkratni zgodovini."

Mlynček. Foto: DECOP